

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 16.

Indult Bétsből, Kedden, Februárius' 25-dikán, 1830.

Brasília.

Ó Fgét a' Tsászárt, a' Tsászárnét, a' Portugalliai Királynét és August Leuchtenbergi Hertzeget (a' Tsászárné testvérét) Dec. 7-kén egy szerentsétlen történet érte, de a' mellynek szerentsére, nem lettek szomorú következései, mellyek könnyen lehettek volna. — Az itt következő Bulletinnek, mellyek Rioban Dec. 8-kán kihirdetettek, így adják elő a' történetet:

„Tegnap Dec. 7-dikén 1829, midőn Ó Fge a' Tsászár, a' Tsászárné és Ó Leghívebb Felsője, és Leuchtenbergi Hertzeg August egy kotsikázásból a' Boa-Vistai Tsászári Palotába vizsgálva felé térnének, történt hogy a' L a r a d i o Útszán való lehajtásban, a' kotsinak (mellyet Ó Fge maga igazgatott) a' rudja eltört, és a' gyeplők elszakadtak. A' lovak, magokra hagyattván és meg nem tartathatván, — a' kotsi egy köbe ütődött és felfordula. Ennek az esésnek igen boldogtalan következései lehettek volna Ó Fgekre, és Ó Hertzege nézve, ha a' Gondviselés Brasilia felett nem vigyázott volna.

„Minekutánna Ó Fgek és Ó Hertzege a' legközelebbi házba (Marquis C a n t a - G a l l o éba) vitettek volna, Marquis C a n t a - G a l l o n a k volt szerentséje mindenekről gondoskodni, a' mi ilyen sürgető körülállások között szükséges vala; és minekutánna minden Tsászári

Udvari Orvosok és Seb Orvosok oda gyülekeztek, gondos megtekintés és vizsgálás után hozzá kezdetek azon külső és belső szereknek alkalmaztatásához, mellyeket a' felséges személyeknek, kiket a' bal eset ért, állapotja kíván vala.

„Ó Fge a' Tsászár az esés után, melly a' jobb oldalát érte, 5 minutumig eszméletlen hevert. Minekutánna magához jött, és nyugvóhelyre vitetett, megtetszett, hogy Ó Fge a' 7-dik oldal tsontját hátulra eső harmadában, és 6-dik oldal tsontját előre eső harmadában eltörte, homlokán egy könnyű sebet kapott, és jobb oldala valamennyire félre ment.

„Ó Fge a' Tsászárné semmi sebet sem kapott, a' megrázattatáson és ijedtségen kívül, mellyet egy ilyen szerentsétlen történetnek szükségesképpen kellett benne okozni.

„Ó Leghívebb Felsője egy erős ütést kapott jobb ortzáján és fejének ugyan azon oldalán.

„Leuchtenberg Hertzegeknek a' könnyöke kifizamodott a' jobb karján.

„Ó Fge a' Tsászár, a' ki minden esetekben, a' hol szükséges, a' legerősebb bátorságot mutatja, itt sem tagadta meg magát és gyónni kívánt, a' mit valósággal tselekedett is, nem azért mintha azt a' veszedelem kívánta volna, hanem, mivel Ó Fge, minden, még kisebb esetekben is úgy akarja, hogy a' vallásos

tselekedetek minden más kötelességeknek előtte menjenek.

„Ő Fgeknek és a' Hertzegnek állapotja olyan némű, hogy a' meggyógyulást az ilyen balesetekben megkívántató idő alatt, várni lehet. Ő Fge méltóztatott megmaradni Marquis Canta Gallo házában. Leuchtenberg Hertzeg minekutánna kimarjult karja helyre tetetett, vissza vitette magát a' Rezidentziába (Itt következnek az Orvosoknak és seb-Orvosoknak Aláírásai).

A' második Bulletin, mely Dec. 8 dikán 2 óraker adattatott ki, eképpen szól: „Ő Fge a' Tsászárral eddig, a' mennyire a' szenvedett bal esettől elválhatatlan környülállások megengedik, jól vagyon; nyughatatlanító Symptoma nem mutatja magát. Aludt valamit Ő Fge, és fájdalmait valamennyire enyhülni érzi. A' gyógyulásnak haladása természet szerint lassan, de a' lehetőségig jól mégyen. Ő Fge a' Tsászárné jól érzi magát, és Ő Leghívebb Felsege igen jól vagyon. (Következnek az Alólírások).

O r o s z O r s z á g.

A' Preobrasenski' és Moskowi Test Örző Regimentek az első Artilleria-Brigádával együtt Febr. 1 napján Pétervárába haza érkeztek. Ő Fge a' Tsászárral, Albrecht Burkus Kir. Hertzegtől és sok más fő személyektől — kik között valának az Austriai és Frantzia Nagy Követek, a' Dániai és Hannoverai Követek 'sa' t. — kísértetve kilovagolt a' ditsőséges táborozásból haza téré Vitézeknek eleibe. A' katonaság Tzerimoniásmarsban defilrozott el a' Tsászárral előtt. — Febr. 4-dikén megjött Pétervárába a' második Artilleria-Brigada is.

A' Fekete Tengeri Kozákok első Gyalog-Regimentjének, a' Török háborúban kimutatott vitézségének megjutal-

maztatására, egy zászlót ajándékozott a' Tsászárral, ezzel a' felírással: „A' megkülömböztetésért, Jan. 10-kén 1828, a' Török Hajósseregnek megsemmisítésekor, Braïlov köfalai alatt.“

Persiai Hertzeg Chosrev-Mirza Jan. 31-kén megérkezett Tiflisbe, kísérőivel együtt. — Halil Basa a' Török Követ Jan. 29-kén Moskuban volt; 30-dikban a' Rományozót, a' Kommandirozót és a' városi Fő Politzia Mestert magánál megvendégelte. A' Követség Febr. 2-dikán szándékozik ki indulni Moskából, és útját folytatni Pétervárra felé.

Frantzia Ország.

Páris, Febr. 12 dikén. A' Bordeauxi Hertzeg Febr. 7-dikén, a' Királynak, a' Korona Hertzegnek, a' Korona Hertzegnének és Berry Hertzegnének jelenletében, általvette az Oklevelet, mellyben a' Chambordi Uradalom néki ajándékoztatik. — Generalis Barradás Párisban van. — Fontan (az Album nevű Journalnak Kiadója) a' ki tavaly a' Király ellen írott gyalázótzikkelyért 5 esztendei rabságra ítéltetett, de Belga Országba kifutván magát a' büntetés alól kivonta. — most titkon haza térvén, Párisban elfogattatott.

A' Liberalis Journalok ezekben a' napokban gyakorta emlegetik, hogy a' Ministerek, minél inkább közeledik a' Parlament beállításának ideje, annál inkább látják, hogy ők maradásokat nem reménylhetik. A' Nemzet képviselői eljönnek, és ők — elmennek. Szeretnének azonban maradni; a' honnét hogy a' Többséget (a' Parlament házaiban) megnyerhessék, az elébbeni Kabinétnak két tagjait, Martignac és Roy Urakat megkínálták a' Ministerséggel, ha magokat bizonyos

feltételekre ajánlják; ezek, erőssen szeretvén a' Ministerséget, ajánlották is magokat — 's a' t. 's a' t. Es ez az, a' mire ízelez a' Moniteur Febr. 9 dikén midőn így ír: „Az itt alább következő írás azzal a' kéressel küldtetett hozzánk, hogy azt tennénk közönségesse. Mi azt hittük, hogy annak a' Moniteurbe való béiktatását nem lehet megtagadnunk:

„Néhány napok óta, négy vagy öt Journalok bizonyos Intrigueről beszélnek, mellyet a' másik Kabinétnak két, névszerént megnevezett tagjai szönek, hogy újra a' Kormányhoz juthassanak. Feltételekről beszélnek, mellyek azoknak eleikbe tételtek, és ajánlatokról, mellyeket viszont ők tesznek. Ez a' felfedezés, mint nevezik, azoknak az Íróknak, a' kiktől került, pennája alatt képtelen rágalmazásoknak és fenyegetéseknek könnyű Textusává válik. Azon férjfiak, a' kiket e' méltatlan rágalmazás illet, eleinte sokkal tsekélyebbnek ítélték ez új mesét, mint sem annak megtzáfolásáról gondolkoztak volna, de minékutánna az naponként újra meg újra előhozattatik, szükségesnek látták utoljára a' Válaszolat, — Ebben az egész előadásban egyetlen egy igaz szó sincsen. Az elébbeni Ministeriumnak megnevezett két tagjai nem elegyítik magokat semmi Intriguebe, nem tartoznak semmi Coteriebe *); nem próbáltak sem szóval sem írásban tanácsot adni; nem ajánlottak semmit; nem fogadtak el semmit, és nem kötelezték magokat semmire. Senki övelek alkudozásba nem lépett egy Evantualis Ministeriumnak Carra az esetre, ha a' mos-

tani tsak ugyan meg nem állhatna) formálása végett; nem adtak hatalmat vagy engedelmet senkinek, hogy őket egyilyen Proiectumba bele keverhesse; ők idegenek mindenekben, a' mik történekn, és mint hív jobbágyok 's hazájoknak igaz barátjai várják a' pillantást, mellyben kötelességeket, mint a' törvényhozó Kamaráknak tagjai bé fogják tölteni. A' felfedezés annál fogva költemény; és ha fortélyoskodás vagy Intrigue lappang a' dologban, az nem egyébütt van, mint azon titkos rugókban, mellyek egy üres képzeletnek kedvéért egy időben annyi különböző nemű Organumokat (t. i. Journalokat) mozgásba hoznak.“

A' Párisi Journalok, mindenik a' maga módja szerént, megteszik az ítéletet e' nyilatkozatató hirdetésre. A' Courier névszerént kiteszi, hogy az, Roy és Martignac Uraktól való. A' le Temps kemény szemrehányásokkal támadja meg ezen Írásnak bátortalan és ingó menetelét, mellyben nem merik nyilván és egyenesen megmondani, hogy ők a' mostani Ministeriumnak nem barátai. Imhol ismét az ingás, hijjánossága a' nyiltságnak, mint abban az időben, mikor Ministerek voltak. — A' Gazette innét azt következteti, hogy a' Ministeriumnak nem lehet lenni a' középütről valónak, a' két Félnek (Liberalis és Royalista) egyesítése által, mivel a' Liberalis Újságlevelek azokat, kik kétfelé hajlanak, 's inganak, megvetik.

Cherbourgban a' Suffren Línehajó 90 ágyús, és két Fregátok útra készülnek, hogy mihelyt a' tavasz nyílik, a' középtengerre elmehessenek. — A' Spanyol Követ Párisban Febr. 5-kén Kurirt küldött haza Madridba annak megtudakozására, hogy minékutánna Frantzia Ország Expeditiót készít Algir ellen, valjon az Expeditio, szükségesnek

*) Coterie 1) elzárkózott Társaság 2) Felekezet, melly az ilyen bé zárkózott társaságban, egy másik fél ellen tanakodik.

idején, pihenni vagy eleséget venni bé-szállhat e' a' Fél-sziget kikötőibe?

Híre volt, hogy Orleans Kir. Her-tzegnek egyik leánya Leopold Her-tzeghez (Görög Országnak jövendőbeli fejedelméhez) fog férjhez menni. E'hírt a' Gazette alaptalannak mondja lenni.

Nagy Britannia.

Parlamentbeli dolgok. A' Kiráyi Megnyitó beszéd Febr. 4-dikén a' Lordok Házában, a' két Ház tagjainak közös Ülésében felolvastatott, az Alsó Házbeliek visszamentek, 's a' Fő Ren-dek kevés időre eloszlottak. Öt óraker-ismét összevgyűlt a' Felső Ház és a' Lord Cancellarius a' párnaszéken helyet fog-lalt. A' Kiráyi beszédet elsőben a' Lord Cancellarius, annakutánna a' Ház Titok-nokja újra felolvasták. Buccleuch Hertzeg Motiot teve a' Köszönő Felírás-ra (melly a' Megnyitó beszédre válasza lenne, és a' mint tudva van, annak csak Ekhója szokott lenni). Gróf Stanhope egy Változtatást javasolt a' Köszönő Felírásban, annak szükséges voltá-ról, hogy az Országbeli nagy szükség-nek okai és orvosságai vizgálat és fonto-lás alá vétessenek. De ezen javallás hosz-szú vitatások után 71 voksal 9 ellenvisz-szavetett. Lord Stanhope mellett tsupán a' következő 8 Ország Nagyok voksaltak: Cumberland, Richmond és New-Castle Hertzegek, Vinchelsea, Radnor, és Carnarvon Grófok, és Rivers's Northwich Bárók. — Az Alsó Házban az Ülés 4 óraker-kezdődött. O'Connell Úr és más négy új tagok a' hitet letették és széket fog-laltak, Planta Úr jelentette, hogy Peel Úr Febr. 9-dikén egy Javallatot fog fel-hozni a' Házhoz, egy Biztosságnak ki-nevezése végett, melly a' Kelet Indiai Brittus Kereskedésnek és birtokoknak

Nagy Britanniával és Chinával való ál-lapotját megvizsgálja. Lord Darlington Motiot tészen a' Felírásra. De itt már nagyobb volt az Oppositio, mint a' Felső Házban. Knatchbull Úr ugyan olyan változtatást javallott, mint Gróf Stanhope a' Lordoknál Brougham, O'Connell, Huskisson és Lord Palmerston Urak, mellette felállottak. Peel Úr emlékeztette a' Házat, hogy a' közelebbi 50 esztendőök alatt soha egy változtatás sem történt a' Válasz Felírás-ban, sőt 19-szer (a' 50 közzül) még tsak javasolva sem volt. (Ennek a' változta-tásnak nem egyéb lett volna a' követke-zése, mint a' Ministereknek elhótsáttá-tása). A' javaslat, végre 158 voksal, 105 ellen visszavetett.

A' mi az ezen Üléselken előjött vi-tatásokat közelebből illeti — a' Felső Házban midőn Buccleuch Hertzeg a' Motiot megindítaná a' válasz Felírás-ra, és Lord Saltoun e' tanátslást ol-talmazná: fel állván Lord Stanhope véteknék mondotta hallgatással elakar-ni mellőzni, hogy az Ország mély in-séget és közönséges nyomorúságot szen-ved, mellynek terhe a' népet annyival sullyosabban nyomja, mivel végét nem lehet látni, ha a' Parlament segítségről nem gondolkozik. Illyen környülállások között, lehetséges lenne e' a' (Buccleuch) Hertzegtől javasolt Felírást vakon elfo-gadni? Ő azt kérdi minden józan itele-tű embertől, a' ki a' Kir. beszédet, mel-lyel a' Parlament megnyittatott, hallot-ta, valjon a' szerént kell e' az Ország-nak állapotjáról ítélni, a' mint abban mondatik —? Ő sajnálja, ha a' Kir. Be-szédnek valamely pontjáról tiszteletle-nül kéntelen szólni, de lehetetlen, hogy észre vételét reá ki ne mondja, hogy soha annál hiányosabb (kiegítet-lenebb) beszédet közönséges Gyűlés előtt nem mondatk. (Halljuk!) A' mi azt a'

tzikkelyt, melly az Országnek „né-
 melly részeiben“ levő szükségről
 szól, illéti: ő megelégszik azzal az egy
 kérdéssel, mellyik része az az Ország-
 nak, a' hol a' Ministerek semmi, nem
 valami részszerént való hanem közön-
 séges szükségét nem találtak? Hol van az
 a' terra incognita, a' hová a' szük-
 ség bé nem hatott? Ugyan azon tzikke-
 lyekben a' Megnyitó beszédnek az mon-
 datik, hogy „ezen Interesszéknak vá-
 lódi gondja érezteti Ő Fgével, melly
 végső vigyázattal kellessék ezen fontos
 tárgyra nézve, eszközöz nyúlni.“ —
 (Folytatása következik.)

Svédzia és Norvégia.

Az Országgyűlése most egy új Saj-
 tó-törvénynek készítésével foglalatosko-
 dik. E' szerént az új törvényszerént az
 Udvari Cancellariusnak nem leszen töb-
 bé jussa valamelly Journalt confiskáltat-
 ni, és a' Sajtó-vétségeknek megítélése a'
 Királyi Törvényszékek elébe fog tartoz-
 ni. Minthogy azomban némelly pontok
 felett, még nem értenek egyet a' négy
 Rendek, hihetően a' Constitutionalis
 Biztosság fog meg szállíttatni, a' külö-
 mbözések megegyeztetésére és a' törvény-
 javallatnak megírására. Melly osztán a'
 végső elfogadás vagy nem fogadásvégett
 a' jövő Ország gyűlésben fog bé mutat-
 tatni a' Rendeknek.

A' Rendeknek Szószóllói (Elölülői)
 Jan. 25-kén audientzián voltak a' Király-
 nál. Azolta az a' hír repes, hogy az
 Ország gyűlés Febr. utolsó napján bé fog
 rekesztetni. — A' Norvégiai Storting
 Febr. elején fog öszvegyűlni.

Belga Ország.

A' Hope és Társai Bankir Ház-
 hoz Amsterdamban Febr. 7-kén egy Ku-
 rír jött Aguado Úrtól, a' Spanyol Kir.
 Bankirtól (a' ki Párisban lakik) egy Vé-

gezéssel, mellyet a' Spanyol Király Jan.
 6-kán adott ki, és a' mellyben végeztek:
 hogy a' törvényes és elesmért Hol-
 landiai Adósságokról szóló Kötelezőle-
 velek és Documentumok, 6 hónapok
 alatt 5 proCentes örökös Spanyol Ren-
 te-levével betseréltesse, és azoknak
 Interesei, kezdvén a' folyó Eszt. Jan. 1
 napján, Amsterdamban fizetessenek. A'
 feljebbi esztendőkről kimaradott Intere-
 sek, Dec. 31-dikéig 1829, a' Tökéhez
 adattatnak, és a' jövő 1831 Eszt. kezde-
 tével ezektől a' Tökéhez tsatolt Interek-
 től is fog járni (mint új Tökétől) az in-
 teres. — A' töke adósságnak lerovására
 1 proCent vagyon kiszabva.

A' General Statusoknak alsó Házá-
 ban Febr. 4-ikén a' Bírának fizetéséről
 szóló új Törvényjavallat elfogadattott.
 — A' hideg Spaaban Febr. 1 napján
 24° volt, és a' Pouchoni forráskut
 megfagyott, a' mi 1740 Eszt. olta nem
 történt. Rotterdamban a' Maas vizén,
 mellyet 5 araszni és 4 újjnyi vastagságú
 jég fed, ló futtatást akarnak tartani.

Német Ország.

Frankfurtban Febr. 12-kén, mint
 Ő Fgének az Austriai Tsászárnak szüle-
 tése innepén, Báró Münkh-Belling-
 hausen Ő Exczája, Ts. K. Elölülő Kö-
 vet a' Német Szövetségnek Gyűlésében,
 a' Szövetségi Követ Uraknak szerentsél-
 tető köszöntéseit elfogadta. Délben nagy
 ebéd volt Ő Exczájánál, és midőn az
 asztalnál Ő Ts. Felsőségének egészségéért
 buzgó elragadtatással poharat innának a'
 Musikai Kar az esméretes „Isten tartsd
 meg Ferentz Tsászárt“ népdallt
 játszott. Fényes bál rekesztette bé a'
 napnak innepét Ő Exczájánál.

Spanyol Ország.

A' Mádridi Gaceta a' közelébb
 közlött 3 Királyi Végzéseken kívül, hir-

det több más (szám szerént 12) Kir. Végzéseket is, mellyek hasonlóan a' Finantziát és annak jó rendbe-vételét arányozzák.

Ezen alkalmatossággal így szól a' Gacetta: „A' Spanyol Finantzia ezen az úton megnyeri azt a' pontosságot és erőt, melly a' bizodalmatlanságnak rémségeit tellyesen eloszlatja, és az Országos hitelt virágzásba hozza. A' Királynak böltsessége a' Kiméllésnek útját választotta ki, melly a' boldogul létele viszen. A' mi tisztelt Monarchánk változhatatlanul elvégezte magában, hogy ezen utról el ne térjen; és Spanyol Ország nem sokára eljut régi fényes helyére. Megneveltettek ugyan némelly adók a' feljebbi Finantz Végzésekben, de még is örvendezhetnek rajta az adófizetők, hogy ezen rendelést mind azon környülállások követik, mellyek azt megédesíthetik.

M a g y a r O r s z á g.

Kapornakról Febr. 15-kén 1850.
— Nem titkolhatjuk el örömmel tölt szívünk' érzéseit, mellyeket, Bétsből Városunk' kebelébe érkezett Méltóságos és Fő Tisztelendő Scitovszky János Rozsnyói Megyés Püspök, mint újonnan kineveztetett Kapornaki Apát Úr ezen hónap 12-kén, mint Felsőges Urunk', — szeretett Királyunk' születése' napján gerjesztett. — A' már ezen örvendetes napot megelőző Vasárnapon előre ki hirdettetett Isteni szolgálatra meg jelent számtalan hívek' buzgó könyörgésekkel egyesített Sz. Mise Aldoztatját maga a' Mltgos Püspök és Apát Úr mutatta bé, Ő Felsőge a' haza' kegyes Attya' éltének hosszszabbításáért és szerentsés uralkodásáért a' Mindenség' Urának, népeinek boldogítására, és az Emberiség' díszére. — Ezen innepet az új kegyes Föl-

des Úr, azon Atyai gondoskodása, hogy 12 szegény jobbágyait illendően megvendégelte, és megajándékozta; az Oskolás Gyermekeket is tanulásokban kikerdezővén a' tanulásra és engedelmességre ajándékokkal serkentette, elfelejtetlenné tette városunkban. — Eltesse a' jó Isten még számos esztendőig Felsőges Urunkat, ki illy kegyes szívvel bíró valóságos Atyáskodó Uraságnak ajándékozni méltóztatott ezen Apátságot.“

A' múlt 1829 eszt. Novemb. 23-dikán meghala Pelejtén Zemplény Várm. Kästenbaum Márton, nyoltzvan esztendő, özvegy és gyermektelen Zsidó. Ez első ifjúságában apró portelekák árulgatásával kereste élelmét. Tovább kisebb, majd nagyobb, de soha sem nagy jószágokat veve árendába. Felvevén magát, sőt meggazdagodván végre, annyival inkább élhetett volna kényyére, mert nem voltak gyermekei; de ő olly sanyarúan bána magával mind holtig, mint ifjabb esztendejiben; inkább megszokásból talán, és egy neki saját izlésből, mint fűvénykedésből vagy philosophiából.

A' Megye 48 óra múlva azután Közgyűlést tartá, Reskó Mihály Prokátor Úr bémutatá Első Al-Ispánunknak Melt. Báró Vay Miklós Úrnak a' lepetséttelve hagyott Testamentomot, 's annak felbontatásáért és felolvastatásáért könyörgött. 'S mint álméllködék itt minden, hallván hogy ez a' tsak gazdagnak ismert ember olly gondolkozást és érzést fejteget, mellyet egy új Spinóza' vagy Mendelsohn' szájából sem lehetne tisztelet és tsudálkozás nélkül hallani. Mert ha neki a' tanátsot más adta is, arra, hogy azt felkapja 's kövesse, erő kellett. — „Jól tudom én, úgymond, hogy az én „Jehovám nem tekint vallásbeli külömbséget, 's úgy gyönyörködik azon jóban,

„mellyet a' felekezetemhez nem tartozóknak nyújtok, mintha azok ennek tagjai volnának; egyszersmind pedig hálámat akarom bizonyítani a' Tek. Nemes Vármegye eránt, mellynek kegyes óltalmával neyven esztendőknél régebben vala szerentsém élni.“ — Rendeléseí ezekből állanak:

1) Azon kegyes Intézetre, mellyet a' Vármegye a' szenvedő emberiségnek állítani most készül, nevezetesen az elméjekben megháborodtak' tartására is, 20,000 frtot hagyott, noha nem tudja, ugymond, ha oda fognak e' Zsidók felvételni, vagy nem.

2) Az Ujhelyi Rom. Cathol. Isptályra hagyott most egyszer 100 frtot; ugyan annyit a' Reformátusokéra, és ismét az Oroszokéra.

3) Az Ujhelyi, Bodrog-Keresztúri, Zemplényi Járásbeli Rabbínusok' fizetések' nevelésére 10,000 frtot.

4) Egy Zsidó Oskolára, mellyben az ő atyjafiainak árvái, és ha ilyenek nem volnának, más zsidó szülékéi, hasznos polgárokká, 's élelmet betsületes útkon kereső emberekké neveltethessenek, 100,000 ftot.

5) Három férfi és három aszszony testvérei maradékaiknak, de ha magokat tégéres életék által a' jótételre érdemlennékké nem tették, 100,000 frtot. Ide fog esni az a' pénz is, melly a' Testamentantom tétele oltá, (1825. Aug. 26-dikán) a' hagyományt örégbítette.

6) Végre 52,000 frtot azon költségekre, mellyek a' hagyomány' fenntartására szükségesek. Annak Curátorává nevezte most Richter Ferentz Táblabíró Urat esztendei 800 frt fizetés mellett. A' legfőbb felvígyázásra a' Vármegyét kérte meg, melly a' később időkben Curátort nevezzen, 's minden eszt. egy kilentz tagokból álló Kiküldöttség által kettőztetett diurnumok mellett szám-

vevő széket tartasson, 's a' Curátort számoltassa.

A' tőkepénzt illetni nem szabad, sőt a' kamatoknak is tsak fele fordításék tzelra; fele a' tőke pénz nevelje.

Megyenik ditsekedve fogja mindég emlegetni a' Jékelfalusy Jó'sef, Báro Sennyei János és Gróf Csáky László neveiket, kik között az első az árvák', a' második a' szegények' vagy elméjekben megbomlottak', a' harmadik a' tehetetlen betegek' szükségéik felől gondoskodott; 's ezeknek neveik mellett most emlekezetben fogja tartani a' Kastenbaum Márton Zsidóét is. Jók és nem jók minden felekezetben vannak, 's a' jók minden felekezetben tiszteletek. Gens aeterna est.

Előfizetési Jelentés.

A' mult 1829-dik esztendő vége felé adék ki, egynehány ifjú Baráttal, Kolo'svári Ref. Professor Tiszt. Méhes Sámuel Úr' hathatós segítségével, egykised Vers-Gyűjteményt; választván tímjéül a' három Grátziák egyikének — AGLAJÁNAK — nevét, melly tízm, ha az igyekezet a' névnek megfelelőhetne, (ugyan is görögül szelíden fénylöt, ragyogót teszen) talán próbánknek kedvezőleg lett fogadtatása többre bátorított. A' nagy világból olyan Munkás-Tagokat nyerék meg Úgyemnek, kik férjfius, nyomos munkáik által a' nevezett Gyűjteménynek több felemelkedettséget, betset fognak adni. A' mi, külömböző tárgyakról írt, és egyedül a' szép Literáturát tárgyazó munkátskákat a' tisztelt Férjfiak barátágonas tettek le kezeim közt, abból nyomtatva egy 16, 17 innyre telő II dik Kötetét szándékozom kiadni az említett AGLAJÁNAK, a' verseket prózával elegyítve.

Kik Aurórárt, Hébet, a' Koszorút, Urániát ismerik, pedig azokat a' két Haza ismeri, tudni fogják, mi tárgya és tzelja egy ilyen Gyűjteménynek. Ha szerentsésen szerkeztetik egybe, egy szép Kerthez hasonló, mellyben különböző szagú, színű virágokat, és itt ott ért gyümölcsöket is találhatni. Egy szükség Tárház, hova az eredeti gondolatokat és munkátskákat le lehet rakni, hogy el ne veszzenek. Könnyű út a' szerény Irónak, a' Haza' magas oltárához, mellyen ő titkon, és lelkének nem kedves zörgetés nélkül, felviheti áldozatját. Pálya a' kezdőnek, hol erejét lassan lassan próbálgathatja.

Egy, magának ilyen arányt venni akaró Gyűjteménynek munkával gyarapítására, most különösen megjelenetésének Előfizetés útján való felsegállítására bátorkodom mély tisztelettel megszólítani a' nemzeti Literátura' lelkes Pártfogóit és Kedvellőit. Előre felveendő ára egy egy példánynak, ezüstben 40 kra határozottatott. Elfog készülni a' jövő Junius' elejére.

A' ki 9 előfizetőket szerez, a' 10-dik példányt tiszteletül ajánlom. Az Előfizetés' beszédésére alázatosan kéretnek a' következő tisztelt Urak:

Abrudbányán, T. Porkoláb Ádám Úr, Réf. Particula Rectora.
 Bétsben, Professor és Magyar Kurír' Kiadója Tekintetes Márton Jó'sef Úr.
 Budán, Tekintetes Lassu István Úr, a' N. M. K. Udv. Kamara' Registraturájának Cancellistája.
 Debreczenben, Könyváros Ns Csáthi György-né Aszszony.
 Dé'sen, Réf. Gymnasium' Rectora T. Horváthi Sigmond Úr.
 Déván, Procurátor Tekint. Pethe Károly Úr.

N. Enyeden, Réf. Kollégyom' Perceptora T. Tóth Jó'sef Úr.
 Esztergomban, Tiszt. Szeder Fábán Úr.
 Kassán, Ns Vígand Ottó Könyváros Úr.
 Károly Fejérvárat, Tiszt. Buczi Emil Professor Úr.
 Komáromban, Harmathi Jó'sef Úr, Gymn. Tanító.
 Pápán, Tiszt. Márton István Professor Úr.
 S. N. Patakon, Tiszt. Somosi János Professor Úr.
 Pesten, Ns Eggenberger Jó'sef Könyváros Úr.
 Sz. Somlyón, Réf. Oskola Rectora T. Pap Károly Úr.
 N. Szebenben, Thesaur. Cancellista T. Incze Jó'sef Úr.
 Tordán, Tiszt. Professor A. R. Székely Sándor Úr.
 Sz. Udvarhelyen, Tiszt. Karácson Sámuel Professor Úr.
 Zalathnán, Tiszt. Szabó Lajos Réf. Pap Úr.
 Zilahon, Réf. Pap Tiszt. Beke Sámuel Úr.
 N. Váradon, Ns Vári Jó'sef Könyváros Úr.
 M. Vásárhelyen, Tab. Cancellista T. Fogarasi János Úr.

A' tisztelt Urakat alázatosan kérem, a' mi pénz az Előfizetőktől bégyül, méltóztassanak hozzám Aprilis' végéig elküldeni.

Kolosvárat, Jan. 27-kén 1830.

Kelemen János, m. k.
 Kolosvári Ref. Kollégyom'
 Könyv-Tárnokja.

A' pénz folyamat Febuárius 22 dikén;
 közép ár:
 A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 105 5/8
 Az 1820-béli sorsosok, 184
 Az 1821-béli hasonlók, 139 5/4
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 65 5/8 for. kelték, mind Conv.
 A' Bank-Aktziák kelték 1357 1/10 for. ton.
 Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó Márton Jó'sef, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 752.)